

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
țoiaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Biserică „reg. ung.”

II.

Dar și mai evident apare caracterul „reg. ung.” al bisericii acesteia „moderne” din numărul și situațiunea parohiilor, cari e proiectat să le ocupe din Provincia noastră mitropolitană.

Dupăcum cetim în unele foi Dieceza cea nouă s'ar compune din 8 parohii ale Diecezei de Eperjes, 70 parohii ale celei de Munkács, 52 parohii din Dieceza gr. cat. română de Oradea mare, și 7 parohii ale Diecezei gr. cat. române de Gherla; iar 39 parohii ale arhidiecezei gr. cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș situate în părțile Secuimeii au să formeze un vicariat stând sub iurisdicțiunea episcopului celui nou dela Hajdu-Dorog.

Mărginindu-ne la biserica noastră gr. cat. română, nu încapem îndoială, că între parohiile aceste vor fi și de acele, ai căror credincioși și-au uitat limba română și astăzi nu mai vorbesc decât ungurește, dar sunt de sigur multe din ele, ai căror credincioși sunt români curați, cari nu știu nimic ungurește, ori în unele, o parte mică din ei vor ști să vorbească ungurește!

Fără a admite esistența vreunui motiv canonic pentru schimbarea limbei liturgice și a ierarhiei bisericești pentru credincioșii aceia ai noștri, cari din nefericire și-au uitat de tot limba română, — întrebăm ce lipsă este ca să se încorporeze la noua dieceză parohiile, ai căror credincioși știu încă românește, ori chiar nu știu de loc altă limbă?

Suntem siguri, că întru apărarea intențiunii acesteia nu se poate invoca alt argument decât ura guvernului maghiar față de limba liturgică română, și grija aceluiași gu-

vern de a apăra pe respectivii de pericolul românizării.

Ura față de limba română liturgică o nutrește exclusiv numai guvernul și organele sale, căci credincioșii noștri nice odată nu s'au arătat nemulțămiiți cu ea. Ba tocmai acum cetim, că credincioșii noștri din Sătmar, dintre cari mulți și-au uitat deja limba maternă română, auzind, că vor să-i încorporeze la noua dieceză, au protestat solemn contra acestei încercări! Deci nice sub respectul simpatiei nu se poate zice cu inimă curată, că limba liturgică română nu ar servi în măsura cea mai deplină lipsele spirituale ale credincioșilor, chiar și a celor, ce nu o pricep

Apoi apărarea contra românizării este deadreptul ridicolă știut fiind, că în părțile mărginașe, de cari tocmai se tractează aici, procesul de asimilație etnică, în butul limbei liturgice române, se petrece pe toată linia în defavorul elementului românesc. Așadară cine are lipsă de scut contra românizării? E evident, că nime, dar e evident și aceea, că guvernul are lipsă de episcopia aceasta, de biserica aceasta modernă, pentru ca folosindu-se de caracterul ei maghiar, să poată duce cu un paș înainte opera de maghiarizare a noastră, cu progresul căreia, pe lângă mijloacele de azi, nu e mulțămiiț. — Se zice, că limba liturgică a diecezei celei noue e cea grecească veche, așadară sub respectul limbei maghiare nu constituie un progres. Asta însă e numai vorbă. Pentru că dacă până acum în butul opreliștei dela Roma și sub episcopi, cari nu aveau caracter național maghiar, cei din ținutul Hajdu-Dorog—Dobrițin în dieceza de Munkács și rutenii din Budapesta, au fost în stare să introducă l. maghiară în toată liturgia afară de formula consacrațiunii, — putem

fi siguri, că sub noul episcop cu firma maghiară, vor fi cel puțin tot atât de temerari. Dar o reducere a folosinței limbei maghiare în cultul dumnezeesc nici decât nu vor tolera haiducii amintiți, cari în frunte cu Dl Szabó Jenő membru al casei magnatilor iubilează, — și cu drept cuvânt — socotind înființarea episcopiei maghiare ca un triumf al stăruințelor lor îndelungate pentru limba liturgică maghiară. Noua episcopie va fi deci atât de puțin cu limba liturgică grecească veche, încât nici nu merită să o numim astfel, ci fără teamă de a esagera îi putem zice pe nume, adică și limba liturgică pe toată întinderea ierarhiei celei nouă va fi în faptă cea maghiară.

Așadară deodată cu ierarhia cea nouă, parohiile noastre atât cele curat maghiare, cât și acele, ai căror credincioși abia știu ungurește, vor fi supuse limbei liturgice maghiare. Dar comunele aceste, în cari românii știu mai mult sau mai puțin ungurește, pe venitor, în urma progresului tot mai avântat al limbei maghiare, se vor spori tot mai mult, ba în urma legii scolastice Apponyiane dela 1907, peste câteva decenii toate comunele românești se vor putea număra în categoria aceasta, așa încât pe motivele acele, pe cari azi vor să ne iee parohiile, ai căror credincioși abia pricep ceva ungurește, pe aceleași motive ne vor putea lua succesive toate parohiile, împlinindu-se atunci visul de aur al patrioților, când nice în școală nice în biserică nu se va auzi altă limbă decât cea maghiară, când vor putea vesti lumii, că vița și idiomul lui Árpád a reușit să cutropească și să măcine toate mijloacele de viață și de cultură proprie ale unui popor latin.

E mai pe sus de orice îndoială, că aceasta este ținta, carea o urmărește guvernul cu biserica cea nouă.

Ea are menirea să servească o himeră politică susținută cu fanatism orb din partea conducătorilor politici maghiari și astfel nu o putem învrednici de alt nume, decât cel pus în fruntea acestui articol: *biserica regească ungurească*.

*

Contra acestei biserici datori suntem, să purtăm cea mai înverșunată luptă. Nu suntem în poziție de a cunoaște memoriul, ce l'au înaintat Preasfinții noștri Arhiepiscopului Scaun apostolic, pentru că „Unirea“ nu e foaie oficioasă și aceasta aflăm de lipsă să o accentuăm de nou și de data aceasta pentru că să nu se impute nimănui „păcatele“ noastre. Nu ne îndoiim însă, că Preasfinții vor afla calea și mijloacele, ca să informeze pe cei competenți despre intenționata degradare și profanare a miresei lui Hristos. Da! Pentru că rezultatele de până acum în această afacere, de sigur numai așa s'au putut obține, că atât Majestatea Sa, cât și Scaunul apostolic au căpătat informații false și tendențioase dela guvern și dela Corul episcopesc rom.-cat.

Dela guvern în cele din urmă nu ne așteptam la alta, — dar ne cade nespuse de greu, că Episcopul catolic, care durere, ar avea destul de măturat la sine acasă și dela

care aveam dreptul să așteptăm și era chiar dator să reziste acestui atentat, Episcopatul acesta, părăsind spiritul sfințelor canoane, s'a degradat la rolul de unealtă politică a guvernului.

Să țină însă minte principii „bisericii glorioase“ din Ungaria, că pe cât de mult au stricat prin aceasta sfintei Uniri, pe atât și pentru biserica latină poate să fie biserica „reg. ung.“ isvor de desastru și ruină prin aceea, că credincioșii vor îmbrățișa-o pentru limba liturgică maghiară, iar preoții latini pentru barbă și căsătorie, — și dacă li-se vor pune piedeci se vor face reformați.

Se miră foile maghiare, cum cutează Arhiepiscopii noștri să facă opoziție unui lucru, pentru care și-a dat deja învoirea Majestatea Sa și Scaunul apostolic? Ori n'are drept Regele apostolic al Ungariei să întemeieze dieceze câte crede, că sunt de lipsă?

Din cele spuse până aci e evidentă ipocrizia acestei obiecțiuni, precum și legitimitatea luptei noastre. Dar oare se poate zice, că episcopii noștri se opun înființării de dieceze nouă? Oare nu ar fi Ei foarte fericiți dacă în cadrele ierarhice ale Provinciei noastre bisericești s'ar înființa încă cel puțin două die-

ceze nouă? Ori dacă s'ar da din partea statului și a episcopatului latin cel puțin acel sprijin moral și material, care s'ar cuveni să-l dea bisericii noastre după cea mai strictă dreptate și după legile țării?

Să ne aducem aminte de umilirile și nedreptățile, ce le-a suferit sârmanul nostru cler, cu ajutorul de stat în decurs de 10 ani, cu cât s'a amânat regularea congruei față de cea a acatolicilor. Cum se tractează școlile noastre populare? Cât de neindestulitoare este dotațiunea tuturor institutelor și instituțiilor noastre? Cum întreagă administrațiunea bisericii noastre atât cea din centru cât și dela periferii, în loc de sprijin întâmpină numai piedeci și spirit ostil dela toate organele publice.

Iată Domnilor câmpul taptelor pentru mântuirea sufletelor. Dacă aveți ceva nemulțămire față de manifestările esteriore ale progresului nostru și aveți ceva de jertfit pentru progresul acesta, apoi în acest spirit să dați dar nu în spiritul destrucțiunii. Pentru că a pune piedeci și apoi a băga vină, e lucru scârbos și revoltător.

Aducem deci închinăciunea noastră fiască și omagială Ilustrilor noștri Arhiepiscopului, cari cu hotărâre bărbătească și cu conștiința deplină

FOIȚA.

ÎN AGONIE.

— Voi nu vedeți ce negură se lasă
În jurul frunții-mi? Nu vedeți stafia?
Vai!... Vine albă 'n haine de mătăasă
Și va lăsa în urma ei pustia!...

— Îți pare dragă! Șoapta 'nduioșată,
Ce a pornit din pieptul bieteii mume,
Trecu de-asupra-ți caldă și curată...
De ce-mi vorbești tot ca din altă lume?

— Vai, mamă! Dânsa vine mai aproape...
...Urâtă-i!... Mamă, nu o vezi cum vine?...
Li picură otravă din pleoape
Și 'ncet-încet s'apropie de mine...

— Îți pare dragă! Eu sunt... Nu vezi oare,
Că stai sub paza-mi gingașă de mamă?...
Nu spui tu mamei, nu spui ce te doare?
In pieptu-mi simt cum ceva se distramă...

— Vai mamă, mor!... Tu n'ai văzut
[stafia
Cum m'a străpuns prin inimă d'odată?
In urma mea va rămânea pustia,
Căci azi pornesc p' o cale ne 'nturnată...
Hamlet.

SPRE LOURDES...

Spre Lourdes se 'ndreaptă gloata de popor.
Credința 'n inimi arde tot mai vie,
Ei își aduc inima 'n dar Marie,
Tu le 'mpărțești cu dragoste ajutor.

La Lourdes, pe-o stâncă neagră și pustie
Ai apărut senin, plutind ușor...
Pătrunsă de-un dumnezeesc fior,
Privea fecioara sfânta feerie.

Și unde sta copila 'ngenunchiată
Se 'nnalță astăzi mândre catedrale,
Și mii la Tine mântuire cată.

Condu-ne pe a fericirii cale,
Marie sfântă, 'n veci prea adorată,
O, du-ne în locașurile Tale!

Serenus.

Teorema lui Pitagora.

După Enrico Castelnuovo.

(Continuare și fine).

— Cunoșc mai multe metode, prin
cari se poate face rezolvarea — zice băiatul.
— Din acestea, oare, pe care să aleg?
Ce-i zice Dta la aceasta?...

— Ori și care! Tot una e.

Băiatul însă putea spune ori și ce, căci
eu nu știam o buche din teoremă. Eram
silit a lua de bani buni tot ce-mi spunea.

— Atunci aleg metoda cel mai
simplu.

Dictum-factum. Incep a trage linii în-
coace și 'ncolo, în sus și în jos, așa cum ar
fi trebuit să trag și eu în vremurile, când
soartea m'a făcut și pe mine student.

Cu cea mai adâncă convingere îmi ar-
gumenta micul meu matematician, că trei-
unghiul BAC e egal cu treiunghiul NAF, că
rombul R H A B e în legătură strânsă cu
patratul DEAB, că acesta-i congruent cu a-
cela, că acela-i similar cu al treilea și din
toate acestea îmi scoase în urmă cu sigu-
ranța celei mai naturale logice, că pătratul
cel mare BHIC trebuie să fie — și de fapt
e așa de mare, — cât face suma pătratelor
CAFN și DEAB.

— Prin alt metod v'om ajunge tot la
rezultatul acesta — zise băiatul vesel ca un
fluture primăvara.

— Pentru Dumnezeu! Doar nu vrei
să spui alt metod?

— De ce nu?

— Lasă-l dragă, lasă-l! Odihnește-te
puțin, căci îți strică încordarea peste mă-
sură.

— Doar eu nu m'am ostenit.

— Cum? Nu te-ai ostenit? Eu priveam
numai la tine, puilul tatii și vezi cum am
asudat de tare?

— O! Dta ești prea slab tată. Eu să-ți
lucră o zi întreagă — zise copilul — nu

a responderii Lor grele, în unanimitate ideală au luat lupta pentru legea și limba noastră.

Conștii despre hărnicia Capilor noștri, n'avem nici un motiv să ne dăm la mânia neputincioasă, ci așteptăm porunca Lor și toți ca unul suntem gata cu tot devotamentul să ne arătăm vrednici de înaintașii noștri, cari se luptau *mai mult pentru lege și limbă decât pentru viață*.

Și până ne va sosi cuvântul așteptat preoții și credincioșii noștri să aducă lui Dumnezeu jertfe și rugăciuni ferbinți, pentru apărarea sfintei noastre biserici. Rugăciunile acestea aduse din inimi înfrânte și umilite vor birui de sigur porțile iadului și vom cânta vrăjmașilor noștri ca psalmistul: *» Ori ce sfat veți sfătui risipi-l-va Domnul. De frica voastră nu ne vom teme nici ne vom turbura: Că cu noi este Dumnezeu«*.

Organizarea satelor.

Bancă de rescomt.

La mulțimea articolor călduroși, scriși cu interesare vădită și cu pricepere de competență, referitor la mănarea vieții economice a poporului nostru în alvii noi, reclamate de veacul mașinărilor și a raționalizării, s'a adus în vremea din urmă un glas ce bate clopotul în dungă până acum necu-

noscută, dar singură corectă și posibilă în împrejurările noastre. E vorba de propunerea, ce s'a făcut în nr. 2—1912 al „Culturii Creștine” din Blaj, de a se înființa o *o bancă mare de rescomt* sub aripile căreia să se deschidă și ocrotească micile însoțiri sătești cu chemare măreață.

Dacă-i adevărat, că plugarul e talpa țării — cine ar și trage la indoială dreptul acestei zicăli? — cu atât e mai adevărat, că pentru neamul nostru plugarul e alfa și omega existenței naționale. Ne fălim înaintea ori cărui român cu trăinicia, cu vigoarea, cu rezistența noastră în fața oricărei influențe primejdioase, dar să ne aducem aminte, că notele acestea ni-le-a convocat firea noastră de țărani neflexibili și largă pătură a țărănilor așa de bine echilibrați sufletește și să nu uităm nici pe o clipită, că în atributele aceste numai până atunci ne putem pune încrederea, până ne putem răzina pe plugarul nostru năcăjit, dar neînfrânt. Ca să păstrăm caracterul de luptător neînfricat, ca să dezvoltăm aplicarea de a lucra împreună, de a asocia forțele și ca să deprindem virtutea ajutorării împrumutate a țărănimii noastre, e vremea cea din urmă, ca să păstrăm caracterul de luptător neînfricat, ca să dezvoltăm aplicarea de a lucra împreună de a asocia forțele și ca să deprindem virtutea ajutorării împrumutate a țărănimii noastre, e vremea cea din urmă ca să instalăm în toate satele unicul remediu de salvare: *băncile sătești*, sistem creștinesc.

Că pe terenul acesta s'a făcut ceva și până acum e adevărat, dar tot atât de drept e și aceea, ca între direcția urmată până acum de reuniunile financiare dela statele noastre și între direcția singură ducătoare la scop e tot atâta distanță, câtă este între țara noastră și țara Neamțului, leagănul reuniunilor ideale de acest fel. Nu-i rău ce

s'a făcut până acum, dar nici nădejde mare nu se leagă de lucrarea trecutului. În viitor, și încă cât mai curând, trebuie să ne punem pe alte baze: la sate ne trebuiesc cooperative curate, cu societăți pe acții, filiale a băncilor mai mari, botezate „reuniuni”!

La înființarea și funcționarea normală a cooperativelor însă ne trebuie neapărat *credit eficient* de rescomt sau de cont curent (cest din urmă ar fi mai potrivit!) Spre a satisface acestei necesități primordiale în numita revistă se propune înființarea unei bănci mari de rescomt cu capital social minimal de 1.000.000 cor., a cărei acționari să fie, loco primo, instituturile noastre de hani, apoi fundațiunile bisericesti precum și prevatierii, cari se interesează de viața noastră economică.

E timpul suprem, se ne dăm seamă că în starea prezentă numai în direcțiunea economică putem lucra și dacă aceasta nu o îmbrățișăm cu toată energia, de care dispunem, vrednici vom fi de blastămul urmașilor. E timpul se înțelegem, că zbuciumările politice, efortările pe teren cultural, străduințele sociale, încordările bisericesti-școlare toate se vor sfârma în fața mizeriei satelor neorganizate economicește și vice-versa: satele organizate și bine întărite vor fi accesibile luminii ce le-o duce cultura, își vor revindeca însă ceea-ce le compete și vor fi pedestalul școlii și a Bisericii, stânca de granit, din care se vor resfrânge și săgețile cele mai otrăvicioase. E timpul se înțelegem, ce chemare au cooperativele la sate și ce rolă de căpetenie vor juca ele în viața noastră. Prin urmare e timpul se înțelegem și necesitatea arzătoare a băncii contâmplante de „C. Cr.” fără de care e timp pierdut a scrie, a ceta și a vorbi despre „organizarea satelor” despre „scăparea ori ajutorarea celor mici” etc.

În programul adunării generale a multor

mă pot osteni, plane când e vorba de matematică sau geometrie.

Eu priveam cu drag la băiat. Vedeam în ful meu un talent deosebit, un spirit ca al lui Newton. Stam să-l sorb cu ochii.

— La tot cazul ești cel mai bun matematician din clasă — zisei în urmă mândru că am o așa odraslă.

— Am doi rivali. Dar teorema lui Pitagora o învață fiecare, căci acela care n'o știe e numărat între măgari.

Între măgari... După o vreme de douăzeci și doi de ani mi-am auzit din gura copilului meu aceeași vorbă, pe care atunci, atunci când purtam și eu cărți subsuoară, mi-a fost replicat-o un profesor, rău ca un măr pădureț... Un profesor rău...

Dar pentru aceea nu voiam a mă compromite în fața copilului meu. Deci am adaus:

Știu, știu. Am glumit numai. Din faptul, că știi teorema lui Pitagora încă nu urmează, că ești cel mai bun în matematică,

se înțelege, că între conșcolarii tăi. Fără dupăcum spui, cu toate acestea ești. Îți cunosc talentul. L'am observat decum ți-ai pus mâna pe condei, căci nu ori și cine poate face operațiunea cu atâta siguranță ca tine apoi așa de repede.

— De altcum — zise băiatul, se poate întâmpla, ca omul să nu fie chiar măgari și totuși să nu știe teorema lui Pitagora, teorema aceasta simplă și ușoară. Și acesta nu e lucru de neînțeles. Nu's atenți băieții. Se joacă, cetesc fleacuri, sau te miri ce mai fac în decursul explicării. Apoi numai din vânt nu-ți pot ști matematică.

Parcă vedeam înainte caietul acela gros, în care desemnam oameni și animale, în care scriam versuri și parcă-l văd pe profesorul Tonsu, cum se sfârma să ne toarne în cap meșteșugul matematicii. Fără voie am zis:

— Da, e așa! Altcum nu-mi pot explica faptul, că nu 'nțelegeam de fel matematica pe vremurile acelea. Și nu 'nțelegeam nici teorema aceasta. Nu...nu!...

— Cum?... Dta nu știi teorema... teorema lui Pitagora?... Dta?... exclamă copilul, ca scos din minți și furoșind ca o paprică coaptă.

Eu îi pusei palma pe gură, încet de tot și i-am șoptit așa încet:

— Taci! Lăsămu-le acestea!

După cum se vede, teorema lui Pitagora, blăstămata aceea de teoremă mi-a cauzat o nouă rușine. Dar cu toate acestea parcă nu-i sunt dușmanul acela fără milă, care i-am fost altădată. Am observat, că teorema aceasta e un fel de oaspe de casă, pe care nu-l poți da așa de ușor afară și față de care încă ești obligat a observa regulile bontonului...

A. N. Chincișanul.

Zicale turcești.

Cui cade de pe cal, fă-i patul; cui cade de pe cămilă, sapă-i groapa.

Filip Haas și Fii
Fabrica: Sopron.

fabricanți de tapete și de stofe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stofe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plăpome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.
Aranjamente complete pentru hotelurile și scade.

bănci vedem între puncte și „ridicarea capitalului societar“, care denotă mersul bun al afacerilor financiare. Prosperarea institutelor de bani numai îmbucura ne poate — sunt destui cari spumează de pismă — și ne bucurăm cu deosebire pentru că, văzând prosperarea aceasta avem cu un motiv mai mult de a crede, că conducătorii băncilor noastre vor grăbi a se înscrie și înșiși, privatim, după stare și putere între fondatorii băncii menite a alimenta cooperativele sătești se vor grăbi mai ales a aduce decisiuni în senzul, ca fiecare institut românesc de bani se iscălească 25—40—70—100—200 acțiuni — în proporția capitalului social și a profitului anual — la banca de reescomt; după cari, firește, vor primi dividende. Băncile noastre cari au dovedit și dovedesc necontentit interesul cel mai viu față de soarta țaranului, vor ști fără indoială, și acum ce rolă le revine. Că forurile bisericesti vor folosi ocaziunea de a dovedi, că au purtare de grije și de binele trupesc, nu numai de cei sufletesc al fiilor săi, asemenea e peste ori-ce indoială.

Pilda celor mari și puternici va fi secundată de mulțimea celor mărunți și așa, cu ajutorul lui D-zeu, într'un elan de însuflețire generală, cu un gând și o voință de înălțare să sperăm, că se va crea temelia viitorului economic al neamului nostru în țeara aceasta, unde afară de Stăpânul tuturor nu avem pe nime.

V. Cerghizan.

Un obicei rău. Zilele acestea ni s'a trimis la redacție o plânsoare a unui preot, contra altui preot, că adevărat acest din urmă ar fi scos afară din casa sa pe doi țărani cinstiți, curatori bisericesti, cari umblau la colectat pentru sf. biserică. Nu ne gândim să aprobăm fapta preotului din chestiune, care de bună seamă, a fi avut ceva supărare privată, când s'a purtat așa aspru, față de doi creștini de omenie, dar, ne vine în minte o întrebare: Să ajunge oare la ceva rezultat cu colectele acestea prin țară? Adună-se ceva pentru scopul, pentru care se colectează, sau doară se ajunge din potrivă la un rezultat contrar?

Să stăm drept și să judecăm. Concesia de colectă se dă pe un timp relativ destul de scurt. Colecta se face, după lege, numai dela cei de o confesiune cu colectanții. Persoanele trimise să adune bani, primesc de bună seamă toate speșele efective și ceva procente. Acum suntem tare curioși să știm cât se poate aduna pe calea aceasta pentru scopul, pentru care se face colecta? Nu cheltuesc oare colectanții pentru sine mai mult, decât revine scopului? Și oare n'are umblarea aceasta prin țară și un efect demoralizator pentru colectanți?

Am dori foarte mult, ca vre-un frate preot să ne comunice câteva date pentru dumerirea noastră, pentru că să ni-se ierte judecata, poate prea pripită, dar noi taxăm datina aceasta de a umbla după contribuiri prin țară de un obicei rău din toate punctele de vedere. Noi găsim, că e cu mult mai ducătoare la scop praxa din Arhidieceză:

Preaveneratul Consistor, dacă e convins, că cutare parohie merită să fie ajutată, o recomandă prin cercular, indemnând preoțimea să colecteze într'una ori donă Dumineci spre acest scop. Nouă ni-se pare procedura aceasta foarte potrivită, pentru că fără

de a mai distra pe 2—4 credincioși prin umblarea după milă și eventual ai expune la câte și mai câte mizerii, se adună 5—6 sute coroane cu toată ușurința, fără de a pomeni de colecta pentru biserică din Cluj, pentru care s'au adunat mii.

De aceea nu se supere fratele preot pentru ceea ce s'a întâmplat oamenilor lui, câte odată te mai și sature de atâtea colecte, co-ți stau după cap. O vorbă bună spusă de preot în biserică mai iute poate duce la rezultat, decât doi oameni ce-ți bat la ușe, și cari din întâmplare s'au omenit ceva mai bine cu cel ce-i conduce.

Noi credem, că nu ne înșelăm, când suntem în potriva acestui fel de corseterie.

Ministrul cultelor urcă lefurile membrilor consistorului metropolitan. Cetim în „Foaia Poporului“: Ministrul cultelor și instrucției publice prin ordonanța trimisă consistorului metropolitan anunță, că a prevăzut în bugetul pe anul curent urcarea lefei pentru directorul seminarial, pentru asesorii consistoriali, referenți și secretarul metropolitan la 4000 coroane. După cum aflăm îmbunătățirea aceasta a lefurilor va urma și la celelalte consistorii.

Reviste.

Demisia guvernului. Conte Khuen a plecat la Viena, cu hotărârea de a prezenta dimisia cabinetului, dacă Maj. Sa nu va aproba punctul de vedere al guvernului ungureșc în chestia reformelor militare.

După cum era de prevăzut M. Sa, a primit demisia.

Contele Khuen ar fi declarat unui jurnalist, că se retrage cu totul din viața politică.

Ca urmaș al lui Khuen se amintește pretutindeni actualul ministru de finanțe Lukács.

„Reichspost“ ocupându-se de criza din Ungaria scrie:

„Nu e tocmai nevoie să fie rezolvită criza pe cale de provisorat. Se pot aduce la îndeplinire reformele militare prin un cabinet al votului universal. Cu cât mai multe garanții personale va oferi guvernul ce-i va urma lui Khuen, cu atât va rezolvi mai sigur reformele militare. Nu trebuie purtată nici o frică amenințării presei lui Khuen, tiszaiști și kossuthiști nu vor ataca cu obstrucție reformele militare.

De altfel ne temem cu atât mai puțin de larma presei ungurești, cu cât s'au urmat tratative cu un personaj, care este desemnat de urmaș a lui Khuen“.

Personajul vizat în acest articol ar fi Lukács, iar, după alții, Kristoffy.

Răsboiul italo-turc. Din Constantinopol se anunță, că Poarta răspunzând puterilor, a declarat, că va refuza pacea chiar și în cazul, că Italia va ataca Constantinopolul, căci numai așa vrea să știe de pace, dacă Tritolitaniană rămâne provincia turcească. S'au luat măsurile cele mai întinse pentru apărarea fortificațiilor litorale și a inzulelor, trecerea corăbiilor prin Dardanele, e oprită.

De pe câmpul de răsboiu se vestesc două ciocniri sângeroase, una în apropierea Lombardiei din ținutul Derna, iar a doua în apropierea vazei Ainzara. Luptele au fost sângeroase și s'au terminat cu respingerea trupelor turcești.

O telegramă anunță, că orașul Dubab spre nord dela Perim e bombardat de un încrucișător italian.

Reuniunea Femeilor române gr.-cat. din Blaj.

S'a ținut adunarea a XLIII generală în 3 Martie a. c. după-ameazi în localitățile „Casinei române“. La adunare a fost de față public numărös; observăm însă, că bărbații au fost prezenți cel puțin în același număr ca damele. Adunarea a deschis-o presidenta „Reuniunii“ d-na Cornelia Deac cu o cuvântare frumoasă, ce s'a publicat în numărul de Marti al „Unirii“. Din rapoartele secretarului și a casierei „Reuniunii“ aducem următoarele date. Reuniunea a avut în anul 1911 cu totul 115 membri și anume: 17 fondatori, 55 pe viață, 18 ajutători pe viață, 13 ordinari și 12 ajutători.

Averea Reuniunii este de 14641 cor. 90 fil., din care sumă 12946 cor. 96 fil. formează fondul inalienabil, iar suma de 1694 cor. 94 fil. e disponibilă. Adunarea a hotărât, ca suma aceasta să se dea *internatului de fetițe* din loc pentru completarea mobilierului internatului. Membrii noi s'au înscris: d-na Cornelia Moldovan și Zenobia Suciu ordinară, Alesandru Borza, dr. Alesandru Dobrescu, Nicolae Costea, Adrian Oțoiu și Senea Pop, ajutători.

Printre propuneri remarcăm propunerea d-lui secretar ca reuniunea să pornească acțiuni pentru adunarea banilor trebuincioși la lărgirea *internatului de fetițe*, care an de an se dovedește a fi tot mai neincăpător.

Peste tot circulația cassei a fost următoarea: *Intrate:* transpuși din 1910 cor. 13725.46 taxe de membri 242 cor. cuponi și interese 685.54 cor. venit din petreceri și serate 256 cor. Suma intratelor 14919 cor. *Esite:* ajutor și premii la fetițe 90 cor., chirie 100 cor., capitalisări 66.10 cor., diverse 16 cor. Suma 277.10 cor. Se trece la anul 1912 cor. 14641.90 fil. Averea aceasta e plasată în 10 acții de bănci 860 cor. depuneri 10666.501 cor. bani gata 115.36 cor.

Comitetului și casinei s'a dat absolutor asupra gestiunii anului 1912.

Noutăți.

Intru mărirea lui Dumnezeu.

Pentru aurirea din nou a potirului au contribuit: Simca Goga m. Rad 24 cor., Ana Almășan 2 cor., Maria Suci, preteasă văd. 2 cor., Vasile Duma 2 cor., George Popa 2 cor., Vasile Banea 1 cor., Visan Cerghizan 1 cor. 50 fil., Maria Maier 1 cor. 30 fil., Petru Gebau 1 cor., Petru Duma 20 fil., din cassa bis. 9 cor. Dumnezeu le respălăteasă tuturor. In numele curatoratului bisericesc. Boian, 3 Martie 1912. *Augustin Almășan*, paroh gr.-cat.

Premii pentru o lucrare românească. In Foaia Poporului Român se publică un premiu din fundațiunea „Cio-canu“ de 240 cor., care se va da pentru tractarea următorului subiect: „*Increștinarea Românilor*“. Lucrările trebuiesc scrise in limba românească și inaintate până la 31 Dec. a. c. Recenziunea o va face dl. Iosif Siegescu, deputat in Cameră și profesor universitar.

Studentii din Cracovia la București. In cursul lunei Mai, a. c. vor sosi in București 250 de studenți din Cracovia însoțiți de profesorii lor, pentru a vizita apoi instituturile din Țară. Printre profesori va fi și celebrul romancier, Wladimir Senkiewicz.

Tunel prin Caucaz. Din Petersburg se anunță, că guvernul rusesc va exopera votarea sumei necesare pentru săparea unui tunel, ce va trece prin muntele Caucaz, unind prin o distanță de 23 și jum. km. Rusia cu Transcauzia.

Va fi cel mai mare tunel din lume.

Eroismul unui băiat de 5 ani. Băiatul de 5 ani, Gunnar Aberg, din Bastrof cu 1/2 de an înainte de aceasta a săvârșit o faptă eroică: Pe când părinții săi nu erau acasă s'a aprins casa, iar micul Gunnar a observat primejdia, a intrat in odaie, de unde a scos pe rând pe cei trei frățiori ai săi, mântuindu-i dela moarte.

Din „fondul pentru fapte eroice“ înființat de miliardarul Andrew Carnegie, micul erou a primit ca premiu suma de 500 cor. și un cîș de aur.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii in ale economiei, cumpără *sămânțuri* numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experiență că prețul redus se poate face numai in paguba cumpărătorului, luând marfă de ecalitate mai proastă. (31) 6-13

Prelegeri populare. Publicăm seria prelegerilor populare, ce se vor ținea pe teritoriul despărțământului „Teaca“ al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român in semestrul prim al anului 1912. In 14 April ora 12 am. Pintic, I. Hossu Sădirea viei, S. Chibulcutean, Folosul timpului, S. Pintea Cultivarea pământului. In 21 Aprilie la 11 ore a. m. Buduriău Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcohol, Dr. I. Vescan Datini rele. La 2 p. m. Brattfalău Dr. E. Bran Asociațiunea N. S. Aron Alcohol, Dr. I. Vescan Datini rele. La 12 a. m. Sopter I. Hossu Sădirea viei, P. Radu Stupăritul, L. Voda Creșterea vitelor. La 12 a. m. Sântu I. Pop Păcatele luxului și ur-

mările rele, I. Dredețian Luxul, P. Gora Lucrarea pământului. In 18 April ora 12 Ocnița L. Chibulcutean Folosul timpului, V. Turcu Legea comunală, P. Radu Stupăritul. La 12 a. m. Săplac E. Birtolom Insoțirile O. Savu Insemnătatea culturii și foloasele ei, I. Dredețian Luxul. In 5 Maiu ora 12 Chibulcut I. Hossu Sădirea viei, P. Radu Stupăritul, V. Turcu, Legea comunală, La 12 Uifalău I. Dredețian Luxul, I. Pop Păcatele Luxului și urmările lui, I. Câmpean Economia. In 12 Maiu ora 11 a. m. Lumperd Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcoholism, I. Vescan Datini rele. La 2 p. m. Fiscut Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcoholism, I. Vescan Datini rele. La 12 a. m. Filipiș S. Chibulcutean Folosul timpului, I. Dredețian Luxul, P. Gora Lucrarea pământului. In 2 Iunie ora 11 a. m. Silvaș Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcoholism, dr. I. Vescan Datini rele. La 2 p. m. Ormeniș Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcoholism, Dr. I. Vescan Datini rele, In Comlod la 2 ore p. m. I. Hossu Sădirea viei, S. Pintea Cultivarea pământului, S. Chibulcuteanu Folosul timpului. In 9 Iunie ora 12 a. m. Cosma I. Hossu Sădirea viei, I. Pop Păcatele luxului și urmările rele, I. Dredețian Luxul in popor. La 2 p. m. Sângeorgiu Dr. E. Bran Asociațiunea, N. S. Aron Alcohol, Dr. I. Vescan Datini rele. In 16 Iunie ora 12 a. m. Archind S. Pintea Cultivarea pământului, O. Savu Insemnătatea culturii și foloasele ei, S. Chibulcutean Folosul timpului. In 30 Iunie ora 12 a. m. Stupini S. Chibulcutean Folosul timpului. S. Pintea Cultivarea pământului, I. Pop, Luxul Din ședința comitetului despărțământului „Teaca“ al Asociațiunii ținută la 24 Faur 1912 in Teaca Dr. Eugen Bran, director desp. *Nicolae S. Aron*, secretarul desp.

Mulțumită. (Urmare.) Cu ocaziunea balului aranjat in Blaj la 12 Februarie a. c. in favorul studenților bolnavi, au solvit seara la cassă: Familia Gruția, Blaj 4 cor. Ioan Ioidea 2 cor., Ioan Suci 3 cor., fam. N. Maniu, Blaj 4 c., fam. Costea, preot Spini 5 c., fam. Murza N., Blaj 4 c., fam. Coltor Augustin 5 cor., Bibliaria Seminaria 10 c., Alexandru Borza, prof. 3 cor., Ana Pepelovicu 4 cor., fam. I. Fodor, prof. 4 c., Sever Pop 2 cor., Dr. Enyedi Lajos 2 cor., Iosif Luca 5 cor., Dr. Danilă Szabó, adv. 10 cor., I. Martin 2 cor., dsoarele Bruckner 5 cor., Valer Pop 3 cor., fam. Hodosiu 10 cor., Dr. Ionel Pop 2 c., fam. Schiszl Carol 10 cor., Alexiu Pop 4 cor., Torbaya Lajos 10 c., fam. Dr. Dhețian 5 cor., Catarina L. Pop 2 cor., Letiția Muntean, Henig 2 cor., Dr. Cornel Orda 2 cor., fam. Nicolae Pop 4 c., fam. T. Novac 7 c., Iuniu Br. Micu 3 c., Farcaș, prof. 4 c., Maria Răhăian 4 c., Dr. German adv. 2 c., Zariș N. maestru 2 c., Dr. Al. Dobrescu, medic 5 c., Prof. German 2 cor., fam. Christian—Nyerges 4 c., Iacob Popa 2 c., fam. Schneider 5 c., fam. Barna 7 cor., Aurel Ciato 2 c., fam. Dion. Trifan 5 cor., dsoara Ința Serbac 2 c., Dr. Iuliu Maniu, adv. 20 c., fam. S. Dragoș 4 c., fam. Ferd. Kampf 5 c., N. Pataki, preot Mihalt 2 cor., fam. N. Muntean 4 c., fam. Tolnai L. 4 c., Ioan Alexandru, preot 5 cor. (Va urmă).

Calfă tină și învățacel

se primesc in prăvălia de manufactură și măfuri curente. — La învățacel se cere să fie absolvat 1-2 cl. gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la:

Augustin Stupariu.
Balázsfalva.

(45) 1-6.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare).

— Cum?... întrebă copilandra făcând niște ochi mari, ca și când n'ar pricepe vorba oșteanului, — d-ta ești fiul Măriei Sale, Duca Bogdan?

— Da, jupăniță și am venit să-l văd!..

— Hm, — răspuse fata incurcată, — de veneai mai de vreme, poate că apuca să-l vezi!..

— Dar s'a dus undeva?

— O, s'a dus... de unde n'are să mai vină!

Aceste cuvinte rostite cu un glas, in care tremură, o tainică durere, ajunseră căpitanului, să înțeleagă sfârșitul tătucă-său.

— Ce zici jupăniță, pentru Dumnezeu sfântul, mi-a murit tătucă?

Copila ramase cu răspunsul inlemnit pe buze și cu ochi duși aiurea. După o clipă îl privi țintă in ochi și-l întrebă:

— Dar cum se poate, să nu fi auzit d-ta despre aceasta? E doar o lună dela moartea Ducăi Bogdan, de fericită pomenire!..

— Doamne, aceasta încă-i una, ca noi după o lună de zile să n'auzim asemenea veste!..

— A murit a doua-zi noaptea, cum sosise la noi. Și ce înmormântare frumoasă a mai avut!.. Se strănseră boeri peste boeri, și lome peste lume — și pe o vreme frumoasă, in răsnetul clopotelor și in prohodeniile atâtor vlădici îl pornirăm spre Putna. Se vede, că acolo și-o fi având gropnița domnească.

— Dumnezeu să te ierte tătucă, și să-ți facă parte cu dreptii! — Zise Ștefăniță cu durere adâncă, cât pe ce să-i cadă lacrimi din ochi.

— Și cum îți zice d-tale, dacă zici că ești fiul Măriei Sale?

— Cum îmi zice? Dar de ce vorești să știi cum îmi zice?

— Iacă așa, vreau să-ți zic pe nume.

— Mie-mi zice Ștefăniță.

La destăinuirea acestui nume, fata înmărmuri. Și pela urechea ei trecuse zvonul, că un oare-care fiu de-a lui Bogdan — chemat Ștefăniță, ajunse Vodă.

— Iată pe Vodă Ștefăniță in fața mea — gândea copilandra in sine, — vorbesc cu însuși Vodă, și el despre aceasta nici habar n'are!..

Toemai atunci intră pe ușe și jupâneasa Safta cu o sticlă de rachiu in mână. Storcând rachiul in pahăruțe, întinse unul oșteanului, zicându-i:

— Ia de bine un pahărel de rachiu!

— Sănătate și noroc!

— Să dea Dumnezeu sfântul și Maica Domnului!

Ia și tu, Zamfirico — și nu te uita așa de mult la voinicul acesta, că-i pune ochii pe dânsul!..

Copilandra respinse rachiul și își îndoi mijlocul, șoptind ceva la urechea mamei.

— Vai de mine, ce zici Zamfiro? — grăi jupâneasa, renașă ca trăsniță la auzul numelui „Ștefăniță“.

— E adevărat flacăle? — grăi iară Jupâneasa, — auzi ce-mi zice fata, că ești fecioral Măriei Sale și îți zice Ștefăniță?!
— Așa-i, răspunse voinicul.

— Apoi atunci să trăiești la mulți ani, dacă ai avut zile și noroc, să ajungi Vodă!
— zise Safta.

— Vodă? — Cine? Ea? — Intrebă Ștefăniță, acărpinându-se în cap, — că de când trăiesc, n'am mai fost Vodă! Ha, ha, ha.

— Ori nu crezi?

— Ia lasă d-ta, că nici eu nu's prost, se mă păcăliți așa cu una cu două!

— Ba, fără glumă, că ai ajuns Vodă, și de acum trebuie să-ți zicem „Măria Ta“.

— He, he, he, că nu mă potrivește eu la glumele D-voastre...

— Voi, n'ai auzit, că s'a ținut Scaun mare la Iași, acum două săptămâni? Și dacă boerii nu te-au putut alege, atunci te-a ales poporul de Vodă...

— Ei, o fi!.. cum nu!.. Și, dragă Doamne de unde ați aflat snoavele acestea?

— Snoavele acestea? Ba nu's snoave; — vestea aceasta mi-a adus-o bărbatul, hatmanul Stroici, care luase și el parte la sfatul mare. Acum trei zile a plecat iar la Iași... dar nu știu de ce.

(Va urma.)

Floricele din raiu.

Hattler S. J. - Tóth S. J.

(Continuare.)

Tot păcatul, chiar și cel mai mic, îl înconjură cu grijă, pentru că se cugeta adesea, că Dumnezeu pretutindenea e de față. — De aceea era blând și preținos față de tovarășii săi păstori, cari îl stimau ca pe un înger și-l cinsteau nespuse de mult.

Peste câți-va ani, când s'a făcut mai mare, a părăsit casa părintească, și s'a dus departe, ca să-și aștepte o slujbă mai bună și din sâmbria sa mai mare să-și poată ajuta bunii săi părinți și pe săraci. A intrat deci ca cioban la o gazdă evlavioasă cu numele Martin Garsias și l-a slujit cu o așa sârguință, cu o așa credință, încât a voit să-l primească de fiul său și să-i lase lui averea sa de moștenire. Paschal însă mulțumindu-i pentru bunăvoință n'a primit oferta rar ce i-s'a făcut, ci din dragostea lui Dumnezeu a mai voit să mai rămână și de-acum încolo un biet păstor.

Precum a fost, la casa părintească tot așa de umilit și de cuviință curată a rămas și în depărtare, în străini. Oamenii, cari îl cunoșteau în jur, nu-l numiau altcum decât »sfântul păstor.«

Pentru că greșelile neînsemnate, în cari au căzut din slăbiciune omenească să nu le uite, la tot prilejul ce-i venia înainte, făcea câte un nod pe șinorul, ce, din această cauză îl purta cu sine; în sfânta spovedanie apoi de aceste noduri își aducea aminte de toate și cu inima înfrântă își dădea seamă de toate păcatele sale, pe când soții săi, ceilalți păstori, abia puteau cuprinde cu mintea, că ce poate spune în mărturisire acela, la care ei nu putuseră să vadă nici cel mai mic păcat. Însă Paschal se cunoștea mai bine. Spiritul sfânt îi aprinsese inima de o nespuse dragoste față de Dumnezeu și în virtutea acestei dragosti își recunoștea fiecare nedesăvârșirea, o plângea și înconjura îndată,

bine știind că, nedesăvârșirea nu-l face pe om plăcut înaintea lui Dumnezeu.

El singur și-a făcut rosariul și zilnic îl recita de câteva ori cu cea mai mare evlavie, întorcându-se cu fața spre locul unde era un renumit loc de pelerinaj a Preacuratei. A făcut rosare foarte frumoase și pe seama altora, și când le dăruia explica totodată, de ce-a lăsat cele zece boabe mai mici albe și de ce a festit cele mai mari cu roșu.

Rosarul constă — zice el, — din boabe albe și roșii, cele albe înseamnă virtuțile Preacuratei, iar cele roșii ne atrag luarea aminte asupra celor cinci răni ale Mântuitorului.

Paschal și-a fost făcut și-un altar pe care-l purta totdeauna cu sine, și care nu era altceva decât băta sa, în care scobise chipul Preacuratei și deasupra înțepenise o cruciuliță. Băta asta a sa din vreme în vreme, o împlânta în pământ, — mai bucuros sub vr'un arbore frumos — îngenușca și ca înaintea vre-unui altar, se cufunda în rugăciuni cucernice, cu cari prilejuri adesea era răpit în afară de sine; îl întrista foarte însă, dacă băga cineva de seamă asta.

Această sfântă prostie a ciobănașului i-a plăcut mult lui Dumnezeu, pentru că cu băta aceea a făcut și minuni. Pe câmpiile întinse ale Spaniei ce e drept sunt multe locuri apătoase și multă apă, care pentru turme e destul de bună, dar o rară apă curată și sănătoasă de izvor, pe care s'o poată bea și oamenii, nu era de aceea în căldurile cele mari păstorii îndură multă sete.

Când odată tovarășii lui Paschal s'au plâns de aceasta, el le-a dat sfatul să-și împlante numai bătele în pământ și va izvorî din el la moment apă de beat. Păstorii i-au urmat sfatul, dar apă n'a izvorit. Paschal s'a minunat și a împlântat în pământ propria sa băta, și îndată a țâșnit apă. Ortacii săi au gândit că el a știut de mai înainte c'acolo e ceva izvor, de aceea în ziua următoare au cerut dela el apă de beat într'o altă luncă depărtată. Paschal și-a împlântat băta în pământ și iarăși a izvorit în fața locului un izvor cu apă limpede.

Păstorii s'au minunat peste măsură de una ca aceasta, el însă de loc, pentru că gândea că aceasta e voința Celui atotputernic.

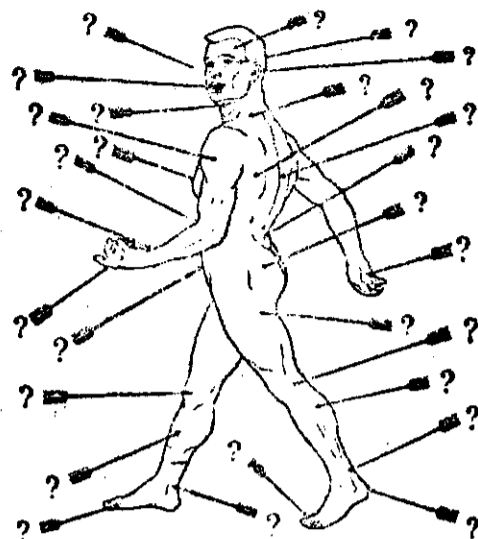
(Va urma.)

Posta Administrației.

Am primit și cităm abonamentul dela: *Reuniune, Ticvanul mare* pe 1911 sem. 2-lea și din 1912 până în 1 Maiu. *Reuniune, Bistrița* pe quartatul ultim din 1911 și prim din 1912. *Poșaga de jos* pe 1911 sem. 1. *Dr. C. St. Tasmád* pe 1911 și 1912 sem. 1. *Crasna-Hidvög* pe 1912 sem. 1. *Bélték-Hodos* pe 1911 întregire și pe 1912 întreg. *Fizeș* pe 1912 sem. 1. *Középhomorod* pe 1911. Binevoiește a regula și restanța anilor de mai înainte. *Dobórcsány* pe 1912 sem. 1. *Oráviezafalu* pe 1911 sem. 2-lea și 1912 sem. 1. Adresa se va schimba. *Micoșlaca* pe 1912 sem. 1. *Asuagiul de sus* pe 1909 și din 1910 până în 1 Sept. *Casina, Cluj* pe 1912 sem. 1. *Dr. V. M. Verșeș* pe 1911.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.
Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚA.

Te săgetează? (Ai dureri?)

Folosește Elsafluidul lui Feller și Elsa-hapurile lui Feller, a căror singur producător este EUGEN V. FELLER, farmacist de curte, Stubica Centrale Nr. 122 (Zágráb.)

I. Elsafluidul lui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, înțețează durerile; repede și sigur vindecă: reumă, (spurc), slăbire de nervi, junghiuri în coaste, influență, dureri de cap, de dinți de spate, amorteală, durere de ochi, migrenă și multe alte morburii aci nepomenite! Fluidul Elsa lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și gât, și morburii provenite din curent ori răceală. Veritabil e numai dacă pe sticlă e numele «Feller». 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale, K. 5, franco.

II. Mai departe dorim a Vă aduce la cunoștință, că lumea folosește cu efect distinct și sigur Elsa-hapurile-Rebarbara purgative alui Feller, contra durerilor de stomac, sgârșiri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amorteală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și la comanda să adresăm curat așa:

Eugen V. Feller, apotecar
STUBICA Centrale 122. (com. Zagrab).

(33) 3-24

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-99.

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și
4-5 p. m.

(3) 8-52

Director-șef

Dr. Cosmutza.

George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes
A. Kovács-utca.

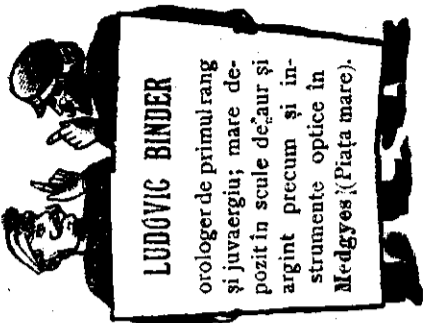
Recomandă marele său asortiment de
tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de
paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află
șele de calitate cea mai bună; pre-
cum și tot felul de scule pentru șele,
harapnice (biciuri) și toți articlii apar-
ținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuește prompt.

(84) 24-26.

Prețuri fixe, solide!

Recomandă atenției On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadourii de Crăciun și de Anul nou.

(99) 17-26

Serviciu culant!

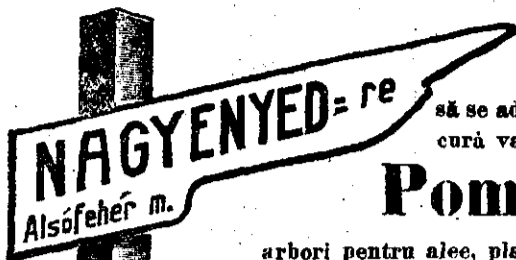
Cadon de sărbători!

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/18 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat 2-20 cor.

să se adreseze cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite

(80) 10-12

(calitate superioară) viță europeană și americană cu și fără rădăcini. (Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER és Tarsai

faiskolak és szőlőültetvénytelepek

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniou Novotny

în **Timișoara-Fabrică**, (4) 10-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mânuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

E dușmanul său propriu

Cel-ce vrea să-și planteze vițe și nu cere mai înainte oferte de vițe de vițe americană și de nobilitarea vițelor dela (15) 6-10

Mill-Telep

cu mai multe milioane de altoi de viță de vie

în **NAGYÖSZ.**

Cea mai mare școală de pepinării de viță din Europa medie.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

Depozit special de ghete în

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

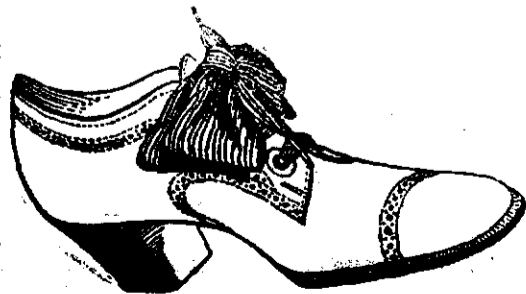
Spécialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.

De gală . . . 20 , 50 ,

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 17-26

MILIOANE folosesc în contra

TUSEI,

răgușelei, catarului, flegmei, tusei convulsive și măgărești

Caramellele pectorale

alui Kaiser cu „*trei brazi*“

6050 atestate de medici și privați garantează pentru succesul sigur.

Bonboane excepțional bune și gustoase.

Pachete cu 20 fl. și cu 40 fleri;
cutie cu 60 fleri se află la: **Carol Schiesl** farmacist Blaj. (86) 19-22

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilio de domni, saloane, aranjare completă de hotele, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 43-104 (Központi városháza mellett).

Atragem atențiunea

la pepiniere „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Oraștie, a cărui proprietar e **Dr. Aurel Vlad**, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion **altoi de vie americană**,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate variațiile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniere noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt dezvoltati la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniere noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere se trimite *franco și gratis* catalogul despre altoi de vițe cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la (19) 16-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“
Bobalna u. p. Szászváros.

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sfințele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, fugându-mă de spriginul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimite gratuit. (44) 3-13

(42) 3-8

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr.-cat. din **Bozediu** (Bazéd u. p. Mező-Rücs), prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea 400 cor., adecă patru sute corbane, la curatorul subscris a parohiei gr. cat. din Bozediu cel mult până la 15 Martie 1912 st. n. la 12 ore.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnica, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan, se pot studia zilnic la oficiul parohial gr. cat. din Bozediu, între orele 8—12 a. m. și 2—5 p. m.

Licitarea minuendă să va ținea în 15 Martie la 2 ore p. m. st. n. Bazéd la 27 faur 1912.

Augustin Aldea
preot gr. cat.

Lazar Boer
curator prim.

Români replantați viile cu altoi de la firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v. m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit, Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol-Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt dezvoltati la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețuri și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 33-?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

— SIBIIU —

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

✠ **Asigurări împotriva focului** ✠

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

✠ **Asigurări pe viață** ✠

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910 K. 5,003,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate „ 4,884,801.12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910 } foc „ 119,889.992.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,428,317.—
} viață „ 11,020,266.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 23-?